

Sütő Csaba András

Az újabb fiatal győri líra reprezentánsairól

Pályakezdés? Igazán? A megkezdett aszfaltcsík szürke mosolya, amint lassan a távolba vész.

És jó, ha volt az útnak azonosítható eleje; innen indultam, erről jöttem, erre tartok. A pályakezdés akkor rossz, ha egyedül van az ember. Bár minden pályakezdőről elmondható, hogy ezt a sokszor kegyetlen, heroikus küzdelmet magának kell megvívnia. Magának a többivel szemben, és magával önmaga ellenében. A költészet önkifejezés; mindig is az volt, s attól tarok, menthetetlenül, személyesen az is marad. Még ha olvasásra szánják is, a papírral (képernyővel?) mindenki magára marad: idei-óráig biztosan. A költészet veszélyes. A pályakezdés olyan veszély, aminek elérésére, meghaladására valamennyien törekszünk. [„Eljutni határaimig, mi más lehetne célom. Csakhogy erre a célra kintről, odaátról is ezernyi tűzgolyó zuhog. Átjutni a határon, ez volna hát a cél?”] Végh Attila írta ezeket a sorokat *Láthatatlan part* című verseskönyvében.

Erről van itt is szó; a láthatatlan part kereséséről. Kicsit hasonlóképpen ahhoz a térképfajtaéhoz, a peripluszhoz, melynek mintázatát az éppen aktuális előrehaladás után rajzolták régen; a formálódó lírai beszéd, a kibontakozó, önnön autentikusságát felmutató, s egyben azt fel is térképező költészet határozott, akaratos kereséséről, melynek eredményeit most olvasásra ajánljuk.

Horváth Veronika, Ágoston Csilla, Horváth Bernadett, Mechiat Zina és Bende Tamás hívatlanul érkezik a kortárs magyar irodalomba. De határozott, fiatal, energikus léptekkel. Írásaikban megfigyelhető, hogy szövegképzésük, bontakozó költészetük, melyet elkezdtek formálni, kidolgozni, egyénivé tenni, a termékeny alakulás fázisában van. Azt hiszem, idővel egyre jobban megértették, mit értettem az alatt, hogy egy költészet (lírai beszédmód) kialakulása hosszú folyamat eredménye, szükségszerűen az. Végzős győri gimnazistaként, induló egyetemistaként a tanórai feladatok mellett újabbakat vállaltak. Mondhatni, hogy a győri underground kultúra emblematisz figurái, de ez teljesen nem igaz. Fialatok, nyitottak, fogékonyak, fotogének és így tovább. Közös dolgu(n)k van: az irodalom. Ez már magában underground, de nekik rengeteg örömet szerzett már.

Jól emlékszem, hogy keveredtem közejük. Bemutatkozó estét tartottak a győri Rómer Házban. Már akkor is megfigyelhető volt, hogy a kimondott szóban, a versben megnyilvánuló gondolat erejében makacsul hisznek. Ezért voltak szimpatikusak. Nem feltétlenül azért, mert személyemben az idősebb pályatársat ismerték fel. Ismerősek voltak; idővel jöttem csak rá – segítettek emlékezni –, hogy előéletünk annyiban közös, hogy találkozhattunk már győri irodalmi rendezvényeken. A találkozás egymásra találás is volt. Már régóta vártam arra, hogy Győrött felbukkan egy újabb csoport, a hermaionosok 2002-es indulása után egy újabb formáció, amely képes lesz arra, hogy célkitűzéseit megvalósítsa. A Győri Ifjúsági Irodalmi Kör közel került ehhez. Azt is tudtam, hogy segítségre szorulnak, nem mintha gyámoltatlanok lennének, de úgy éreztem, segíthetek ebben a munkában. Munkacsoportjuk hetente tartotta 'open reading' rendszerű nyílt felolvasását, ide csatlakoztam, megfigyelői státuszomat azonban meglehetősen hamar feladtam, s aktív szemináriumi tevékenység vette kezdetét, a szeminárium felesleges kötöttségei nélkül.

Pontosan ott kezdtem el, ahol a hiány szinte kiáltóvá válik: a kortárs irodalom, a különféle modern költészetek ismereteivel. Könyvek cseréltek gazdát ideiglenesen, házi könyvtáram lepusztulóban volt, a megyei könyvtárban biztatóan nőtt a tárgykölcsonzések száma. Mindenki egyéni bánásmódot kapott; neked egy kis W. C. Williams, neked egy kis Ver(s)ziók, neked egy Ahmatova-kötet, lehet olvasni szakadásig. Működött. Az írás mindig olvasás is. Azóta többen eljutottak a folyóirat-közlés rangjára, folytatása pedig következik. Győrben van fiatal irodalom. Nagyon bízunk abban, hogy pályakezdésük továbbra is sikeres lesz, és az a vehemencia, amivel megérkeztek a kortárs magyar irodalom előterébe, nem fullad ki.

A láthatatlan part, a terra incognita meghódítása megkezdődött, s talán látszik is már valami a láthatár peremén.